

Jeg troer, at dette ikke alene vil være et billigt Krav, som disse Egne ville komme til os med, men at det ogsaa vil være i selve Hovedstambanens egen velforstaede Interesse, idet jeg meget betvivler, at Stambanen vil give det Udbytte, som man har puset og regnet paa, naar man ikke af al Magt søger at lede Trafiken fra hele Landet hen til Stambanen. De Erfaringer, vi hidtil have haft om Rentabiliteten og Afbenyttelsen af de i Sylland anlagte Baner, kunne ganske vist ikke afgive nogen Maalestof for, hvilket Udbytte de kunne ventes at give, naar Stambanen er fuldendt, men jeg troer dog, at der idetmindste allerede foreligger Nok til at antyde, at intet Middel maa forsømmes, for paa den ene Side at gjøre Anlægget og Driften af Stambanen saa billig som muligt og paa den anden Side ad saamange Canaler som muligt at lede Trafiken ind paa denne Bane. Thi uden dette frygter jeg for, at det vil vise sig, at hele dette store Foretagende ikke idetmindste ikke directe, vil give det Udbytte, som man har troet at kunne paaregne.

Ploug: Jeg er ganske enig med den høitærede Indenrigsminister, forsaavidt som ogsaa jeg troer, at dette Thing ikke bør foretage Forandringer i det foreliggende Lovforslag eller standse det paa dets Bane. Jeg haaber, at den Tid, i hvilken vi behøve at være sammen, ikke vil blive lang, og foretage vi nogen Forandring i Lovforslaget, kunde vi altsaa let derved foranledige, at det ikke kommer ud denne Gang. Jeg bad iøvrigt nærmest om Ordet for at høre den Retfærdighed, der skyldes en afdød Hædersmand. I en Biographi over Regnar Westenholz, som igaar var trykt i et udbredt Blad, roses han, som billigt var, for den uegennyttige, fædrelandskærlige Iver, hvormed han søgte at skaffe Landet Jernbaner, men der yttres deri tillige Glæde over, at hans oprindelige Tanke om denne Jernbanes Retning ikke blev fulgt. Jeg troer, at man har fuldkommen Uret heri. Jeg troer, at hans Tanke om den nørrejydske Jernbanes Retning var fuldkommen rigtig. Hans Tanke var den, at man maatte skaffe Sylland en Jernbane, der var saa billig, som muligt, og som uden at bebyrde Statskassen for meget,

gav Afgang til en let Udførsel og Indførsel fra hele Provindsen, og at det efter Syllands hele Skikkelse med dets mange Udførselshavne paa Nisthsten og dets uopdyrkede Indre maatte være en Bane, der førtes det Indre saa nær som muligt, en Bane, der fik den samme Retning i Sylland, hvori den svenske Bane senere er ført igjennem Søverrig, nemlig midt igjennem Landet, uden at man har brudt sig om, hvorvidt den kom til at gaae gjennem et frugtbart Land eller ikke, medens man har overladt til Fremtiden at sætte den i Forbindelse med de saa Centralpunkter for Omfætningerne paa Nysten, ved lettere Sidebaner, tilveiebragte deels ved private, deels ved offentlige Midler. En saadan Bane kunde vi have faaet i Begyndelsen af 1853 uden nogen Udgift lige op til Viborg og kun med en Rentegaranti for Stykket fra Viborg til Aalborg. Jeg troer, som sagt, at det var en Ulykke, at dette Forslag ikke blev modtaget; jeg troer, at Syllands Udvikling vilde være bleven langt større nu, dersom vi havde haft denne oprindelige vestenhøjske Bane. Jeg skal villigt indrømme, at det Hensyn, der har ledet til at føre Banen henimod Nisthsten, ogsaa har sit Værd, at Banen, ved at gaae fra Rjøbstad til Rjøbstad, strax vil faae en betydelig større Trafik end en Bane, der gik midt gjennem Sylland, og at Rjøbstæderne nærmest ere komne til at benytte denne Bane derved, at man, saa at sige, har ført den til enhver Rjøbstads Port. Men det er dog et Spørgsmaal, hvorvidt den ikke derved er bleven forholdsviis dyrere, og hvorvidt vi nu ville kunne overkomme og faae Raad til — jeg kan ikke Andet end være enig i, at det engang vil blive nødvendigt, — foruden at anlægge denne Bane med en Beskostning af en 15 Millioner ogsaa at føre en Jernbane langs Vesthsten og saa maastee tillige at anlægge en Tværbane. Jeg troer, at disse jydskke Jernbaner ville falde tungt paa vor Samvittighed nu, efterat Statens Omraade er blevet saa betydeligt indskrænket, og at det vilde have været en stor Ulykke, om vi kunde have faaet dem for $\frac{1}{3}$ af, hvad de nu ville koste os, eller endog for Mindre. Jeg skal imidlertid ikke dvæle længer herved, men kun sige, at, efterat Banen er bleven til en